

SUOMEN ASETUSKOKOELMA

1969

N:o 590—595

Sisällys: N:o 590. Porotilalaki, siv. 1213. — N:o 591. Laki suojametsistä annetun lain muuttamisesta, siv. 1220. — N:o 592. Laki eräiden kolttien asuttamisesta annetun lain muuttamisesta, siv. 1221. — N:o 593. Kolttien maanjärjestelylaki, siv. 1224. — N:o 594. Asetus kansakoulun toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opetuksen järjestämisestä annetun asetuksen muuttamisesta, siv. 1227. — N:o 595. Asetus tieliikenneasetuksen muuttamisesta, siv. 1228.

N:o 590.

Porotilalaki.

Annettu Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 1969.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Poronhoidon harjoittajien toimeentulomahdollisuuksien ja asunto-olojen parantamiseksi annetaan maata, osuutta ja etuutta sekä luottoa ja muita etuja sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §.

Maata tai luottoa tahi niitä molempia voidaan antaa sellaiselle poronhoitolain (444/48) 1 §:ssä tarkoitettulla poronhoitoalueella asuvalle yksityiselle henkilölle, joka saa pääasiallisen toimeentulonsa poronhoidosta, mikäli maan ja luoton antamista hänelle on pidettävä yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaisena. Luoton antamisen edellytyksenä on lisäksi, että asianomainen henkilö on taloudellisen asemansa puolesta luoton tarpeessa.

Muuta lainaa kuin maanosto- ja sisarosuuslainaa saa myöntää 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle henkilölle, vaikka hänen omistamansa tai hallitsemansa tila tahi alue ei suuruudeltaan vastaisikaan tässä laissa tarkoitettua porotilaa.

Sisarosuus- ja maanostolainaa saa myöntää vain, milloin 1 momentissa säädettyjen edellytysten vallitessa sisarosuuslainaa on haettu osuuden hankkimiseksi porotilasta tai sellaisesta porotilaan verrattavasta tilasta tahi alueesta, jonka osalta porotilan perustamisen edellytysten voidaan katsoa olevan olemassa,

taikka maanostolainaa on haettu porotilan tai sanotunlaisen siihen verrattavan tilan tahi alueen tai sellaisen lisäalueen hankkimiseksi, joka yhdessä hakijan ennestään omistaman tilan tahi alueen kanssa muodostaa sanotunlaisen tilan. Sisarosuus- ja maanostolainaa älköön myönnettävä ilman asutushallituksen lupaa.

Maan ja luoton antamisesta kahdelle tai useammalle henkilölle yhteisesti on, huomioon ottaen 1—3 momentin säännökset, soveltuvin osin voimassa, mitä maankäyttölaissa (353/58) on siitä säädetty.

Avioliitosta on maata ja luottoa annettaessa voimassa, mitä yksityisestä henkilöstä on säädetty.

Maan ja luoton antamisesta koltalle, joka omistaa eräiden kolttien asuttamisesta annetussa laissa (273/55) tarkoitettua tilan tai sellaisen tilan osan, säädetään sanotussa koltalaisissa ja 19 päivänä syyskuuta 1969 annetussa kolttien maanjärjestelylaissa (593/63).

3 §.

Maan ja luoton antamisen sekä muiden toimenpiteiden ja oikeussuhteiden osalta on, jollei tästä laista muuta johdu, soveltuvin osin noudatettava maankäyttölakia ja muuta maankäyttölainsäädäntöä. Valtion maankäytöstä ja maan pakkolunastamisesta maankäyttölain tarkoituksiin annettua lakia (353/58), jota tässä laissa sanotaan maanhankki-

mislaiksi, noudatetaan kuitenkin vain valtion maan ottamisen sekä osuuden ja etuuden valtion maasta hankkimisen osalta. Osuuden ja etuuden hankkimisessa on soveltuvin osin noudatettava valtion maan ottamista koskevia säännöksiä.

Tämän lain mukaisen tilan osalta on tässä laissa säädettyin poikkeuksin soveltuvin osin voimassa, mitä maankäyttölainsäädännössä on asuntoviljelystilasta säädetty.

4 §.

Tämän lain tarkoituksiin hankitaan maata, osuutta ja etuutta vapaaehtoisilla kaupoilla sekä 3 §:n 1 momentin mukaisesti ottamalla valtion maasta. Tällöin asetetaan valtion maan ottaminen samaan asemaan vapaaehtoisilla kaupoilla tapahtuvan maan hankkimisen kanssa.

5 §.

Tämän lain tarkoituksia varten voidaan perustaa porotiloja ja yhteismetsiä sekä antaa lisäaluetta, osuutta ja etuutta.

Perustettaessa tämän lain nojalla uusia tiloja on ne mahdollisuuksien mukaan sijoitettava aikaisemman asutuksen läheisyyteen siten, että niistä jo oleva asutus ja liikenneyhteydet huomioon ottaen syntyy tarkoituksenmukaisia asutusryhmiä.

6 §.

Porotiloja alkoon perustettako enempää kuin kestävä porotalouden harjoittamisen kannalta on katsottava paikalliset olot huomioon ottaen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

Edellä 1 momentissa säädettyin rajoituksin porotila saadaan perustaa siinä tapauksessa, että keskikokoinen perhe voi tilalla asuen saada poronhoidosta ja tilan tuotosta ainakin pääasiallisen toimeentulonsa sekä huomioon ottaen lisäksi kalastuksen tuoton ja sivuansiot, joita sellaisen perheen jäsenet yleensä voivat paikallisissa oloissa poronhoitoa haittaamatta pysyvästi hankkia, täyden toimeentulonsa.

7 §.

Porotilaan liitetään maatalous- ja maatalouskelpoista maata siinä määrin, kuin 6 §:n 2 momentin säännökset huomioon ottaen on asianmukaista, ei kuitenkaan enempää kuin että maa, tarkoituksenmukaisimmiksi maatalousmaan käyttöalajeiksi saatettuna vastaa

neljää muunnettua peltöhehtaaria. Mikäli erityiset syyt niin vaativat, voidaan tilaan kuitenkin liittää mainittua jonkin verran suurempi tilusala.

Maatalous- ja maatalouskelpoisen maan lisäksi tilaan liitetään joko etuus, joka tuottaa tilan saajalle välittömästi ja omistusoikeuden siirryttyä, mikäli asutushallitus hakemuksesta toteaa, että uusi omistaja täyttäisi 2 §:ssä säädetty porotilan saamisen edellytykset, jollei hän omistaisi kysymyksessä olevaa tilaa, uudelle omistajalle oikeuden tilalla tarvittavan kotitarvepuun saamiseen olosuhteet huomioon ottaen mahdollisimman lähellä tilaa olevasta valtion metsästä metsähallintoviranomaisen osoituksen mukaan puolella siitä alimmasta käteiskauppahinnasta, mikä puulla ottoaikana on paikkakunnalla taikka etuuden sijasta omaa metsämaata. Oman metsämaan liittäminen tilaan on kuitenkin sallittu vain, milloin se voi tapahtua valtion metsämaata haitallisesti pirstomatta ja milloin metsämaa välittömästi rajoittuu tilan talouskeskuksen sijaintipaikan sisältävään alueeseen tai sijaitsee muutoin liikenneyhteyksien kannalta sopivasti sen läheisyydessä siten, että polttopuun kuljetus tilalle on kannattavasti mahdollista.

Metsämaata annetaan yleensä enintään niin paljon, että metsä vuosittain tuottaa tilan kotitarvepuun kulutusta vastaavan määrän puuta.

Se metsämaa, jota ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista antaa tilan omana metsänä, annetaan osuutena yhteismetsään. Tällainen osuus voidaan antaa, mikäli se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi ja valtion metsämaata pirstomatta mahdolliseksi, muustakin poronhoitoalueeseen kuuluvasta kunnasta kuin siitä, mihin tila perustetaan, ja riippumatta siitä, kuinka kaukana tilasta yhteismetsä tulee olemaan. Perustettavat yhteismetsät on pyrittävä saamaan kooltaan tarkoituksenmukaisiksi samalla pitäen silmällä niiden sijoittamista ennestään olevan yhteismetsän läheisyyteen.

Milloin erityiset syyt sitä vaativat, voidaan yhteismetsäosuuden määrää lisätä, ei kuitenkaan vaikeimmassakaan olosuhteissa enemmällä kuin kolmanneksella kotitarvepuun kokonaistarvetta vastaavasta määrästä.

Harkittaessa, annetaanko porotilaan puunotto-oikeuden tuottama etuus tai omaa metsämaata, on 2—5 momentissa säädettyjen edellytysten lisäksi otettava huomioon muut pai-

kalliset o
toehdoista
tilalain n
taen on

Edellä
tään omi
daan liit
jon, että
tila. Lis
noudatta
7 §:n 2
osuutta
Mitä
on sove
aluetta
antamal
kuin se
7 §:n 2

Milloi
on 23 p
sisältäv
vesialue
tin sää
van my
van po
mentiss
alueelle
teismet
yhteism
tarkoit
kuulun
porotil
tilojen
tävä ti
syistä
anneta
nin ka
toin o
perust
muode
voima
detty.
tako
Por
nen r
kalast
kaan

Ed
teism

kalliset olosuhteet sekä se mainituista vaihtoehdoista, joka yleiseltä kannalta ja porotilalain mukaisen hakijan edut huomioon ottaen on tarkoituksenmukaisin.

8 §.

Edellä 2 §:ssä tarkoitettun henkilön ennestään omistamaan tilaan tai määräalaaan voidaan liittää etuutta tai lisäaluetta niin paljon, että siten muodostuu porotilaa vastaava tila. Lisäalueen sijasta voidaan vastaavasti noudattaen, mitä 7 §:ssä on säädetty, antaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu etuus tai osuutta yhteismetsään.

Mitä tässä laissa on säädetty porotilasta, on soveltuvin osin noudatettava myös lisäaluetta tai sen sijasta osuutta yhteismetsään antamalla muodostettavan tilan osalta samoin kuin sellaisen tilan osalta, jolle annetaan 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu etuus.

9 §.

Milloin on kysymys valtion metsämaasta, on 23 päivänä heinäkuuta 1902 annetun lain, sisältäviä määräyksiä välirajasta vedessä ja vesialueen jaosta, (31/02), 9 §:n 2 momentin säännöksiä noudatettava paitsi perustettavan myös lisäaluetta antamalla muodostettavan porotilan osalta. Milloin sanotussa momentissa tarkoitettu järvi tai puro on alueella, joka annetaan muodostettavaan yhteismetsään, on myös vesialue yhdistettävä yhteismetsään. Milloin sanotussa momentissa tarkoitettu vesialue on alueella, joka tulee kuulumaan useampiin toisiinsa rajoittuviin porotiloihin, jätetään se kysymyksessä olevien tilojen yhteiseksi, jolloin samalla on määrättävä tilojen osuudet, tai, milloin se erityisistä syistä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi, siitä annetaan kullekin tilalle maatilusten sijainnin kannalta sopivaksi katsottava alue. Muutoin on valtion metsämaasta otetusta maasta perustettavan tai siitä lisäaluetta antamalla muodostettavan porotilan oikeudesta veteen voimassa, mitä mainitun lain 5 §:ssä on säädetty. Porotilalle älköön kuitenkaan anneta-ko oikeutta koskeen.

Porotilan omistajalla ja haltijalla sekä hänen ruokakuntaansa kuuluvalla henkilöllä on kalastusoikeus valtion vesialueella sen mukaan kuin erikseen säädetään.

10 §.

Edellä 7 §:n 5 momentissa tarkoitettu yhteismetsän lisäosuus annetaan puolella koh-

tuullisesta käyvästä hinnasta. Sanotun pykälän 2 momentissa ja 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu etuus annetaan vastikkeetta.

11 §.

Henkilön, joka haluaa saada maata, osuutta tai etuutta tämän lain mukaan, on toimitettava asutushallituksen vahvistaman kaavan mukaiselle lomakkeelle tehty maansaantihakemus kahtena kappaleena kotikuntansa asutuslautakunnalle vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta lukien. Mitä maankäyttölain 63 §:n 2 momentissa on säädetty, älköön sovellettako tässä laissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Erityisistä syistä asutushallitus voi, vaikka hakemusta ei ole tehty 1 momentissa säädettyssä määräajassa, päättää, että hakijalle voidaan antaa maata, osuutta tai etuutta tämän lain nojalla.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, voidaan, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, antaa maata, osuutta ja etuutta asukkaaksi hyväksytyyn kuoltua ennen hallintasopimuksen tekemistä tai, milloin alue on päätetty heti myydä, ennen kauppakirjan allekirjoittamista hänen oikeudenomistajilleen yhteisesti tai jollekulle heistä. Samoin voidaan, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, antaa maata, osuutta ja etuutta, milloin asukkaaksi hyväksytty henkilö on menettänyt Suomen kansalaisuuden, hänen omaisilleen tai jollekulle heistä.

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty määräajasta, ei koske 7 §:n 2 momentissa mainittua porotilan uuden omistajan hakemusta saada käyttää tilaan kuuluvaan etuuteen sisältävyä puunotto-oikeutta.

12 §.

Asutuslautakunnan on viipymättä toimitettava toinen kappale maansaantihakemusta lausuntansa ohella sille asutustoimistolle, jonka toimialueeseen se kunta kuuluu, mistä hakija haluaa saada maata, tai milloin hakemus koskee osuutta tai etuutta, missä hakijan omistama tila tai alue on.

Hankittuaan hakemuksesta paliskuntain yhdistyksen lausunnon asutustoimiston on lähetettävä hakemuskirjat oman lausuntansa ohella asutushallitukselle.

13 §.

Käyttösuunnitelman vahvistaa sekä porotilan, alueen, osuuden ja etuuden antamisesta

hakijalle päättää asutushallitus. Asutushallituksen on myös päätettävä, onko tila tai alue heti myytävä asukkaaksi hyväksytylle vai onko hänen kanssaan tehtävä hallintasuopimus. Jollei asukkaaksi hyväksyty ole 2 §:n mukaan luotonsaantikelpoinen henkilö, alkoon hallintasuopimusta kuitenkin määrättäväksi. Kaupparin antaa asutushallitus. Milloin yhteismetsäosuus annetaan ennestään olevaan tilaan tai määräalään, on kuitenkin soveltuvin osin noudatettava, mitä maankäyttölain 86 §:n 2 momentissa on säädetty.

14 §.

Edellä 7 ja 8 §:ssä tarkoitetun yhteismetsäosuuden liittäminen uuteen tai ennestään olevaan tilaan tai määräalään on suoritettava maanmittaustoimituksessa, jonka osalta on voimassa, mitä maankäyttölain 52 §:n 2 momentissa ja 57—60 §:ssä on säädetty.

Yhteismetsäosuus liitetään ennestään olevaan tilaan korottamatta tilan manttaalia ja ennestään olevaan määräalään ottamatta yhteismetsäosuutta huomioon määräalästä muodostettavan tilan manttaalia määrättäessä.

15 §.

Milloin puunotto-oikeutta koskevaa etuutta on haettu ennestään olevaan tilaan, on asutushallituksen, mikäli se katsoo hakijan tai hakijain täyttävän lisäalueen saamiselle 8 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset, määrättävä maankäyttötoimikunta maanhankkimislain valtion maan ottamista koskevia säännöksiä soveltuvin osin noudattaen suorittamaan etuuden hankkimista koskeva katselmustoimitus.

Antaessaan määräyksen 1 momentissa tarkoitetun katselmustoimituksen suorittamiseen asutushallituksen on samalla määrättävä, että sanotun katselmustoimituksen yhteydessä maankäyttötoimikunnan on laadittava etuuden antamisesta käyttösuunnitelma sen varalta, että etuuden hankkiminen saa lainvoiman, soveltuvin osin noudattaen, mitä maankäyttölain 47—50, 53, 54, 60 ja 61 §:ssä on säädetty. Etuuden antaminen tilaan ei vaikuta sen osalukuun eikä manttaaliin. Hakemuksesta luopumisen osalta on voimassa, mitä maankäyttölain 61 §:ssä on säädetty. Käyttösuunnitelma on alistettava asutushallituksen vahvistettavaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun katselmustoimituksen saatua lainvoiman asutushallituk-

sen on päätettävä 2 momentissa mainitun käyttösuunnitelman vahvistamisesta ja ilmoitettava siitä sen tilan omistajalle, johon etuus on annettu. Jos omistusoikeuden tilaan, johon etuutta on haettu, tällöin havaitaan siirtyneen uudelle omistajalle, joka ei täytä 1 momentin mukaisia etuuden saamisen edellytyksiä, ja jollei tilaa asutushallituksen asettamassa määräajassa luovuteta sanotut edellytykset täyttävälle yhdelle tai useammalle henkilölle, jätettäkään käyttösuunnitelman vahvistaminen raukeamaan ja velvoitettakoon, milloin omistusoikeus tilaan on siirtynyt ilman asutushallituksen lupaa tapahtuneen luovutuksen nojalla, etuuden hakija kohtuullisesti korvaamaan valtiolle hakemuksesta johdettujen toimenpiteiden kustannukset.

Milloin etuutta on haettu määräalään, on vastaavasti noudatettava, mitä 1—3 momentissa on säädetty.

Etuuden antamisen johdosta suoritettavan maanmittaustoimituksen osalta on soveltuvin osin voimassa, mitä 14 §:ssä on säädetty.

16 §.

Maankäyttölain 72 §:ssä tarkoitetun luvan hallintasuopimuksen tuottaman oikeuden siirtymiseen testamentin nojalla ja sanotun oikeuden siirtämiseen muun oikeustoimen nojalla myöntää asutushallitus. Lupaa älköön myönnettävä, jos oikeus siirtyisi muulle kuin 2 §:n mukaan luotonsaantikelpoiselle henkilölle, ellei siihen ole erityisiä syitä. Tällöin on valtion saamisen osalta noudatettava, mitä 21 §:ssä on säädetty.

Milloin hallintasuopimuksen tuottama oikeus on siirtynyt perinnön, avio-oikeuden tai testamentin nojalla ulkomaalaiselle tai kuolinsäälle, jonka osakkaana on ulkomaalainen, tahi ulkomaiselle yhteisölle taikka milloin porotilaa hallintasuopimuksen nojalla hallitseva henkilö menettää Suomen kansalaisuuden, voidaan hallintasuopimus kokonaisuudessaan lakkauttaa.

17 §.

Maankäyttölain 75 §:ssä tarkoitettuja raivaustöitä ei suoriteta valtion toimesta. Asukaan kanssa tehtävään hallintasuopimukseen älköön otettako raivaustöitä koskevaa velvoitetta.

18 §.

Tämän lain nojalla älköön myönnettävä maankäyttölain 76 §:ssä tarkoitettua uutistilan perustamispalkkiota.

F
pää
vät
mu
mit
nos
teh
työ
mi
ke
ra
ta

se
de
lik
tä
ni
ke
re
su
p
s
n
t
t

r
r

i
i

19 §.

Kun asukas ottaa vastaan porotilan, jolta pääosaltaan puuttuvat sellaiset hyväksyttävät rakennukset, mitä porotilan tarkoituksenmukainen käyttö ja hoitaminen edellyttää tai mitkä taloudellisesti voitaisiin sellaisiksi kunnostaa, suoritetaan asukkaalle määrääjässä tehtävän hakemuksen perusteella rakentamistyötä varten porotilan rakennuspalkkiota, sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin rakennuksiin kuuluvat tarpeen mukaan asuinrakennus, sauna ja kaivo sekä tarpeellinen talousrakennus.

Porotilan rakennuspalkkiota suoritetaan, sen mukaan kuin 1 ja 2 momentissa on säädetty, myös asukkaalle, joka ottaa vastaan lisäalueen, mikäli tilalla tai alueella ennestään olevat ja lisäalueella sijaitsevat rakennukset ovat joko niin vähäiset tai niin heikossa kunnossa, että lisäaluetta antamalla parannetun tilan rakentamistyö on verrattavissa sanotuissa momenteissa edellytettyihin tapuksiin. Sama on soveltuvin osin voimassa sellaisen asukkaan kohdalla, jonka omistamaan tilaan tai alueeseen annetaan osuus yhteismetsään tai 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu etuus.

Porotilan rakennuspalkkiota älköön myönnettäkö tai siirrettäkö henkilölle, joka 2 §:n mukaan ei ole luotonsaantikelppoinen.

Asetuksella säädetään, millä edellytyksillä maksamatta oleva osa porotilan rakennuspalkkiosta siirtyy tai saadaan siirtää, kun siihen tilaan tai alueeseen, jolla suoritettavaa rakentamistyötä varten palkkio on myönnetty, kohdistuva hallintasopimus tai omistusoikeus siirtyy toiselle. Porotilan rakennuspalkkio siirtyy tai saadaan siirtää siinäkin tapauksessa, ettei 1—3 momentissa säädettyjä palkkion myöntämisen edellytyksiä ole hallintasopimuksen taikka tilan tai alueen omistusoikeuden siirtymisajankohtana olemassa.

20 §.

Milloin tilalla tai alueella, jonka asukkaalle 19 §:n nojalla on myönnetty tai saa myöntää porotilan rakennuspalkkiota, on ennestään olemassa tai myöhemmin raivattu ja saatettu viljelykuntoon sellainen peltoala, että se säännönmukaisesti viljeltynä tuottaa vuosittain keskimäärin ainakin yhden lehmän ruokintaan tarvittavan määrän rehua, ja tilalta tai alueelta pääosaltaan puuttuvat sel-

laiset kotieläin- ja talousrakennukset, joita tarkoituksenmukainen karjan pitäminen ja hoitaminen tilalla edellyttää tai jotka taloudellisesti voitaisiin sellaisiksi kunnostaa, voidaan asukkaalle suorittaa porotilan rakennuspalkkion lisäksi hakemuksen perusteella sanottujen rakennusten rakentamista varten porotilan lisärakennuspalkkiota sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Porotilan lisärakennuspalkkion osalta on vastaavasti voimassa, mitä 19 §:n 5 momentissa on säädetty porotilan rakennuspalkkiosta maksamatta olevan osan siirtymisestä tai siirtämisestä.

21 §.

Asukkaan, joka ei ole 2 §:n mukaan luotonsaantikelppoinen, on maksettava tilan ja alueen myyntihinta, osuuden ja, 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua etuutta lukuun ottamatta, etuuden hinta sekä maankäyttölain 75 §:ssä tarkoitetuista valtion toimesta tehdystä töistä aiheutuneista kustannuksista takaisin perittävä osa valtiolle käteisellä tai viiden prosentin korkoineen määrääjässä, jonka asutushallitus asukkaan maksukyvyyn huomioon ottaen määrää. Maksuaika ei kuitenkaan saa olla seitsemää vuotta pitempi. Sanotunlaiselle asukkaalle älköön myönnettäkö maankäyttölain 95 §:ssä tarkoitettuja helpotuksia. Muilta kuin edellä tarkoitetuilta osin myyntihinnan ja hinnan sekä takaisin perittävien kustannusten osalta on vastaavasti voimassa, mitä maankäyttölaissa on säädetty. Vesistön vesivoiman hyväksikäyttöä tarkoittavan rakentamisen johdosta aluetta menettäneen tai vapaaehtoisesti luovuttaneen asukkaan saaman korvauksen tai kauppahinnan käyttämisestä osaksi tai kokonaan valtion saamisen maksamiseen säädetään asetuksella.

22 §.

Irtaimistolainoja voidaan antaa 2 §:ssä tarkoitettulle luotonsaantikelppoiselle henkilölle myös porojen ja poronhoidossa tarvittavan irtaimiston hankkimista varten sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

23 §.

Milloin on kysymys lykkäyksen myöntämisestä maksujen suorittamisessa tilan tai alueen myynnin yhteydessä, päättää siitä asutushallitus. Muutoin on lykkäyksen osalta voimassa, mitä maankäyttölain 96 §:ssä on säädetty.

issa mainitun
esta ja ilmoi-
e, johon etuus
en tilaan, jo-
avaitaan siir-
sa ei täytä I
umisen edelly-
llituksen aset-
sanotut edel-
i useammalle
isuunnitelmaan
lvoitettakoon,
siirtynyt il-
tapahtuneen
ikija kohtuul-
muksesta joh-
nukset.

ääriäalaa, on
1—3 momen-

suoritettavan
on soveltuvin
säädetty.

oitetun luvan
ikouden siir-
i sanotun oi-
ustoinen no-
upaa älköön
muulle kuin
oiselle henki-
syitä. Tällöin
utettava, mitä

ottama oikeus
uden tai tes-
e tai kuolin-
lkomaalainen,
a milloin po-
lla hallitseva
nsalaisuuden
aisuudessaan

oitettuja rai-
mesta. Asuk-
asopimukseen
keväa velvoi-

myönnettäkö
ettua uutisti-

24 §.

Milloin asutushallitus katsoo, että metsähallituksen hallinnassa olevasta valtion maasta tämän lain tarkoituksiin otettua aluetta ei tarvita näihin eikä kolttien maanjärjestelylain tarkoituksiin, on asutushallituksen hankittava metsähallituksen lausunto siitä, olisiko alue palautettava metsähallituksen hallintaan. Jos metsähallitus on palauttamisen kannalla, mutta asutushallitus pitää alueen käyttämisestä muihin tarkoituksiin tarkoituksenmukaisempana, alistettakoon asia maatalousministeriön päätettäväksi. Jos asutushallitus sen sijaan yhtyy metsähallituksen käsitykseen, on sen päätettävä alueen hallinnan siirtämisestä.

Jos on päätetty, että 1 momentissa tarkoitettua aluetta ei palauteta metsähallituksen hallintaan, tai jos asutushallitus on katsonut, että muuta tämän lain tarkoituksiin hankittua aluetta ei tarvita sanotussa momentissa mainittuihin tarkoituksiin, asutushallitus päättää alueen käyttämisestä maankäyttölain tai, milloin siihen on erityisiä syitä, maatalousministeriö määräämillään ehdoilla muihin tarkoituksiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu alueen palauttaminen metsähallituksen hallintaan tapahtuu vastikkeetta.

25 §.

Valtion verovapaudesta tämän lain tarkoituksiin hankitun alueen tulojen osalta on vastaavasti voimassa, mitä maankäyttölain 105 §:n 1 momentissa on säädetty.

26 §.

Oikeustoimi, jolla ilman asutushallituksen lupaa luovutetaan porotilan tai sen osan omistus- tai vuokraoikeus tai jolla luovutetaan 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuun etuuteen sisältyvä puunotto-oikeus, on mitätön. Ilman asutushallituksen lupaa älköön porotilaa myöskään ositettako tai porotilaan kuuluvaa edellä mainittua etuutta poistettako. Sama on voimassa myös 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu porotilasta.

Milloin luovutuksen saajana tulisi olemaan muu kuin 2 §:n mukaan porotilan saamiseen kelpoinen henkilö, saa 1 momentissa tarkoitettu luovuttamisluvan antaa vain erityisistä syistä. Sama koskee useampia luovutuksen saajia, joille 2 §:n mukaan ei yhteisesti saa antaa porotilaa.

Edellä 1 momentissa säädettyt rajoitukset ovat voimassa siitä päivästä, jona porotilasta tai lisäalueesta tehty kauppakirja on allekirjoitettu, tahi jona lisäalueen sijasta annettua osuutta yhteismetsään koskeva 13 §:ssä tarkoitettu hinnantahvistamispäätös on tehty taikka 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua etuutta koskeva käyttösuunnitelma on vahvistettu. Mainittujen rajoitusten estämättä porotilan kiinnittäminen muun oikeuden kuin vuokraoikeuden vakuudeksi ja muu pantiksipano velan maksamisen vakuudeksi sekä ulosmittaus ja pakkohuutokaupalla myyminen on sallittu.

Milloin porotila, johon kuuluu 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu etuus, on siirtynyt uudelle omistajalle perintönä, testamentilla, aviopuolisoiden omaisuuden osituksessa tai pakkohuutokaupalla ja sanotussa momentissa tarkoitettu uuden omistajan hakemus puunotto-oikeuden saamisesta hylätään, on omistajalla oikeus, valtion myyntihintasaamisen tultua loppuun maksetuksi, hakemuksesta saada tila vapautetuksi tässä laissa säädettyistä rajoituksista.

Asutushallitus voi muissakin kuin 4 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa erityisistä syistä vapauttaa tilan tai sen osan 1 momentissa mainituista rajoituksista.

Kun asutushallitus on päättänyt vapauttaa tilan 1 momentissa säädettyistä rajoituksista ja tämä on merkitty maarekisteriin, lakkaa 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu etuus olemasta voimassa.

Asutushallituksen 1, 2 ja 5 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan liittää ehto, että valtion saaminen tai maankäyttölaina taikka osa siitä on heti korkoineen maksettava.

27 §.

Maarekisteriin on asianomaisen tilan kohdalle ilmoituksesta, josta asetuksella tarkemmin säädetään, tehtävä merkintä siitä, että tila on 26 §:ssä säädettyjen rajoitusten alainen. Milloin tila tai sen osa on vapautettu sanotuista rajoituksista, on asutushallituksen ilmoitettava siitä maanmittauskonttorille tilan kohdalta rajoituksia koskevan merkinnän poistamiseksi maarekisteristä ja tilan osan kohdalta rajoituksista vapautumista koskevan merkinnän tekemistä varten sanottuun rekisteriin. Sama on voimassa, milloin asutushallitus on valtiolle tulleen tilan tai sen osan

kol
lail
sia
lais
tila
san
sist
raa
Til
tar
my
jen7
tus
keh4
26
mu

kohdalta päättänyt, ettei sitä tarvita tämän lain tarkoituksiin.

28 §.

Maankäyttölain 102 §:n ehtoja ja rajoituksia koskevia säännöksiä on sovellettava sellaiseen 26 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tilaan tai sen osaan, jota ei ole vapautettu sanotussa momentissa tarkoitetuista rajoituksista, vain muilta kuin luovuttamista, vuokraamista ja osittamista koskevilta osilta. Tila tai sen osa, joka vapautetaan 26 §:ssä tarkoitetuista rajoituksista, vapautuu samalla myös maankäyttölain 102 §:ssä tarkoitettujen ehtojen ja rajoitusten alaisuudesta.

29 §.

Tässä laissa tarkoitetun toiminnan rahoitus tapahtuu ensisijaisesti maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla.

30 §.

Asutushallituksen päätöksen 13, 16, 21 ja 26 §:ssä tarkoitettussa asiassa ei saa hakea muutosta.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 1969.

Tasavallan Presidentti
URHO KEKKONEN

Maatalousministeri *Martti Miettunen*

31 §.

Oikeutta 19 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin palkkioihin älköön ulosmitattako.

32 §.

Porotilan omistajalla tai haltijalla ei ole oikeutta saada korvausta porojen tekemistä vahingoista.

33 §.

Asetuksella voidaan antaa maansaantihakemusten käsittelystä ja ratkaisemisesta maankäyttölaita poikkeavia säännöksiä.

34 §.

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

35 §.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 1969.